

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK**

Banja Luka, decembar 2023. godine

**Prijedlog
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK**

Član 1.

U Zakonu o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21 i 56/22) u članu 4. u stavu 4. poslije riječi: „malog preduzetnika“ dodaju se zapeta i riječi: „malog poljoprivrednika“.

Član 2.

U članu 8. u stavu 4. poslije tačke 4) dodaje se nova tačka 5), koja glasi:
„5) naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja je ostvarena kod poslodavca, a nastava se obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje srednje obrazovanje, najviše do iznosa od 50% najniže plate utvrđene u Republici Srpskoj,“.
Dosadašnje t. od 5) do 17) postaju tačke od 6) do 18).

Član 3.

U članu 25a. u stavu 1. poslije riječi: „samostalne djelatnosti“ dodaju se zapeta i riječi: „osim poreza malog poljoprivrednika,“.
U stavu 3. poslije riječi: „malog preduzetnika“ dodaju se riječi: „i malog poljoprivrednika“.

Član 4.

U članu 27. u stavu 1. poslije riječi: „malog preduzetnika“ dodaju se riječi: „i malog poljoprivrednika“.

Član 5.

Poslije člana 27. dodaju se novi čl. 27a, 27b. i 27v, koji glase:
„Član 27a.

(1) Mali poljoprivrednik, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje kumulativno ispunjava sljedeće uslove tokom cijele poreske godine:

1) da je to fizičko lice nosilac poljoprivrednog gazdinstva registrovan samo kod nadležnog organa za vođenje Registra poljoprivrednih gazdinstava,

2) da ukupan godišnji prihod malog poljoprivrednika po osnovu obavljanja te djelatnosti ne prelazi iznos od 50.000 KM.

(2) Nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana može izabrati da plaća porez na dohodak malog poljoprivrednika u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 27b.

(1) Porez malog poljoprivrednika plaća se godišnje u apsolutnom iznosu u zavisnosti od ostvarenog prihoda od obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

(2) Mali poljoprivrednici koji su u toku prethodne godine ostvarili prihod isključivo u formi registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, plaćaju porez na dohodak u odnosu na tako ostvaren prihod, u sljedećim iznosima:

- 1) lica koja su ostvarila godišnji prihod do 12.000 KM ne plaćaju porez na dohodak,
- 2) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 12.000 KM, a najviše do 25.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 200 KM,
- 3) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 25.000 KM, a najviše do 50.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 400 KM.

Član 27v.

(1) Poreski obveznik koji se izjasni da bude oporezovan kao mali poljoprivrednik, dužan je da dostavi izjavu o ispunjenosti uslova i iznosu ostvarenog prihoda u prethodnoj godini, na propisanom obrascu, najkasnije do 28. februara tekuće godine.

(2) Porez na dohodak iz člana 27b. ovog zakona utvrđuje se rješenjem Poreske uprave, a na osnovu izjave iz stava 1. ovog člana.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana Poreska uprava donosi najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Mali poljoprivrednik plaća porez na ukupan godišnji prihod do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu.

(5) Nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji ne dostavi izjavu o ispunjenosti uslova i ostvarenom prihodu, plaća porez u skladu sa opštim odredbama ovog zakona kojima je propisano oporezivanje dohotka od samostalne djelatnosti.“

Član 6.

U članu 52. poslije tačke 7) dodaje se nova tačka 8), koja glasi:

„8) naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja je ostvarena kod poslodavca iznad iznosa iz člana 8. stav 4. tačka 5) ovog zakona,“.

Dosadašnje t. 8) i 9) postaju t. 9) i 10).

Član 7.

Poslije člana 72a. dodaje se novi član 72b, koji glasi:

„Član 72b.

Nakon stupanja na snagu ovog zakona poreskim obveznicima koji se izjasne da budu oporezovani kao mali poljoprivrednici, porez za 2023. godinu utvrdiće se u skladu sa odredbama ovog zakona.“

Član 8.

Ovaj zakon se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“, a stupa na snagu 1. januara 2024. godine.

Broj:

Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK
(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 7. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje poreski sistem i druge odnose od interesa za Republiku, a prema članu 62. stav 2. Ustava propisano je da su sredstva budžeta porezi, takse i drugi zakonom utvrđeni prihodi.

Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava propisano je da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-2861/23 od 8. novembra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 7. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje poreski sistem i druge odnose od interesa za Republiku, a prema članu 62. stav 2. Ustava propisano je da su sredstva budžeta porezi, takse i drugi zakonom utvrđeni prihodi. Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava propisano je da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi uvođenja u poreski sistem posebnog obveznika poreza od samostalne djelatnosti – malog poljoprivrednika, kao i u potrebi oslobađanja od plaćanja poreza na dohodak naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja se obavlja kod poslodavca.

Mali poljoprivrednik je fizičko lice koje je nosilac poljoprivrednog gazdinstva, registrovan isključivo kod nadležnog organa za vođenje Registra poljoprivrednih gazdinstava, a njegov ukupan godišnji prihod po osnovu obavljanja poljoprivredne djelatnosti ne prelazi iznos od 50.000 KM.

Ovim zakonom predložen je specifičan oblik oporezivanja malog poljoprivrednika putem poreza koji se plaća godišnje u apsolutnom iznosu u zavisnosti od ostvarenog prihoda od obavljanja poljoprivredne djelatnosti.

Mali poljoprivrednici koji su u toku prethodne godine ostvarili prihod plaćaju porez na dohodak u odnosu na tako ostvaren prihod. Ovaj porez plaća se na način da poljoprivrednici čiji je ostvareni prihod manji od 12.000 KM godišnje nisu obavezni da plaćaju porez; oni čiji je ostvaren prihod od 12.000 KM do 25.000 KM godišnje plaćaju porez na dohodak u iznosu od 200 KM na godišnjem nivou; a oni čiji je ostvareni prihod od 25.000 KM do 50.000 KM godišnje plaćaju porez na dohodak u iznosu od 400 KM na godišnjem nivou.

Poreski obveznik koji namjerava da bude oporezovan kao mali poljoprivrednik, dužan je da dostavi izjavu o ispunjenosti propisanih uslova i iznosu ostvarenog prihoda u prethodnoj godini. Porez na dohodak utvrđuje se rješenjem Poreske uprave, a na osnovu dostavljene izjave.

Pored navedenog, s ciljem stvaranja boljih preduslova za razvoj praktične nastave kod poslodavca, ovim zakonom predloženo je oslobađanje od plaćanja poreza na dohodak

naknade učenicima na praktičnoj nastavi ostvarene kod poslodavca najviše do iznosa od 50% najniže plate utvrđene u Republici Srpskoj.

Ovaj sekretarijat konstatuje da je obrađivač, u skladu sa članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20), naveo razloge za hitno donošenje ovog zakona.

Sekretarijat za zakonodavstvo je uputio određene sugestije koje su se odnosile na poboljšanje teksta Zakona, što je obrađivač u cijelosti prihvatio i ugradio u tekst Prijedloga. Takođe, konstatuje se da je ovaj zakon usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak (po hitnom postupku) može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-2883/23 od 9. novembra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Prijedloga zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak (po hitnom postupku), nisu ustanovljeni obavezujući izvori prava EU relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi uvođenja u poreski sistem posebnog obveznika poreza od samostalne djelatnosti – malog poljoprivrednika, kao i u potrebi oslobađanja poreza na dohodak naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja se obavlja kod poslodavca, u skladu sa propisima kojima se uređuje srednje obrazovanje.

Zakonom o porezu na dohodak, između ostalog, uređeno je i oporezivanje prihoda od poljoprivredne djelatnosti, kako lica koja su registrovana i organizovana u formi preduzetnika, tako i lica koja su organizovana u formi porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, te na taj način obavljaju poljoprivrednu djelatnost. Prema odredbama Zakona o poljoprivredi („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/06, 20/07, 86/07 i 71/09) poljoprivredno gazdinstvo je proizvodna jedinica na kojoj privredno društvo, zemljoradnička zadruga, ustanova, drugo pravno lice, preduzetnik ili poljoprivrednik obavlja poljoprivrednu proizvodnju. Prema odredbi člana 2. Uredbe o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava, poljoprivrednim gazdinstvom smatra se proizvodna jedinica na kojoj privredna društva, zadruge, druga pravna lica kao što su naučno-istraživačke i obrazovne ustanove, manastiri, crkve i druge organizacije, te preduzetnici i porodična poljoprivredna gazdinstva obavljaju poljoprivrednu proizvodnju na teritoriji Republike Srpske.

U poreskom smislu, pravna lica koja obavljaju poljoprivrednu djelatnost na tržišnoj osnovi, bez obzira na formu (privredno društvo, zadruga...), obveznici su poreza na dobit, dok fizička lica koja samostalno obavljaju poljoprivrednu djelatnost, obveznici su poreza na dohodak od samostalne djelatnosti.

Imajući u vidu da je poljoprivredna djelatnost specifična, da predstavlja osnov i u određenom vidu pokretač privredne aktivnosti, te da se poljoprivredna proizvodnja može obavljati bez organizovanja u formama koje su predviđene za poslovanje (privredno društvo i preduzetnik), potrebno je i u poreskom smislu napraviti razliku između lica koja obavljaju poljoprivrednu djelatnost u formi preduzetnika i lica koja obavljaju tu djelatnost u formi

porodičnog poljoprivrednog gazdinstva kao osnovne jedinice i začetka poljoprivredne proizvodnje.

Vlada Republike Srpske kontinuirano, različitim mjerama koje imaju finansijske efekte, prepoznaje potrebu za jačanjem poljoprivredne proizvodnje u svim oblicima, pa tako i kroz posebne poreske mjere.

Sasvim je opravdano na određeni način u okviru djelatnosti poljoprivrede napraviti razliku između onih koji tu djelatnost obavljaju radi sticanja dobiti (kroz prepoznate i tradicionalne forme poslovanja) od onih koji poljoprivrednu proizvodnju obavljaju za sopstvene potrebe, sa namjerom da ostvare ili steknu uslove da postanu tržišno orijentisani poljoprivredni proizvođači. Mali proizvođači treba da imaju potpuno stimulativno okruženje za ispitivanje objektivnih mogućnosti za rast i ukрупnjavanje, pa je saglasno toj potrebi, neophodno i posebno urediti oporezivanje.

Stoga, ovim zakonom uvodi se u poreski sistem poseban obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, a to je mali poljoprivrednik koji predstavlja fizičko lice koje isključivo u formi porodičnog poljoprivrednog gazdinstva obavlja poljoprivrednu djelatnost, odnosno proizvodi poljoprivredne proizvode za sopstvenu upotrebu i eventualne viškove plasira na tržište. Imajući u vidu da se zaista javila potreba, te da je Vlada Republike Srpske i prepoznala tu potrebu, predložen je poseban vid oporezivanja ovakvog organizovanja poljoprivrednika kroz oporezivanje u apsolutnom godišnjem iznosu prema razredima koji su postavljeni na prihodovnom principu. Predloženo je ovim zakonom da porodična poljoprivredna gazdinstva koja imaju prihod manji od 50.000 KM godišnje plaćaju porez na dohodak u tri godišnja iznosa, prema tri praga oporezivanja, i to oni čiji je prihod manji od 12.000 KM godišnje ne plaćaju porez, oni poljoprivrednici čiji je prihod od 12.000 KM do 25.000 KM godišnje plaćaju 200 KM, a oni čiji je prihod od 25.000 KM do 50.000 KM plaćaju porez u iznosu od 400 KM godišnje. Rukovodeći se, kako je naprijed pomenuto, specifičnostima u ovoj oblasti, plaćanje poreza je potpuno pojednostavljeno pa će jedina administrativna obaveza poljoprivrednika u okviru ovih kriterijuma biti podnošenje, jednom godišnje, izjave o prihodima kako bi Poreska uprava Republike Srpske rješenjem odredila koji iznos poreza (od tri pomenuta) su dužni platiti na godišnjem nivou.

Takođe, ovim zakonom određeno je i da pomenuti poreski obveznici ne moraju voditi poslovne knjige, već se njihova obaveza utvrđuje na osnovu izjave o prihodima.

Predloženim zakonom ova kategorija poreskih obveznika ima minimalne administrativne troškove i procedure za plaćanje poreza, odnosno za male poljoprivrednike je ovim zakonom maksimalno pojednostavljeno i smanjeno plaćanje poreza. Napominjemo da ovakva ili veoma slična rješenja postoje i u regionu, a sve imajući na umu zaista specifičnost i značaj ove djelatnosti.

Po pitanju poreskog tretmana naknada učenicima na praktičnoj nastavi kod poslodavca, s ciljem unapređenja praktične nastave kod poslodavca i dualnog sistema obrazovanja, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske je uputilo inicijativu za izmjene Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.

Naime, u skladu sa Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju, praktična nastava u srednjim stručnim i tehničkim školama izvodi se u skladu sa nastavnim planovima i programima u objektima škole i u objektima van škole, kod poslodavca. Praktična nastava kod poslodavca se odvija najmanje u obimu od 25% od ukupnog obima časova praktične nastave, dok u dualnom sistemu obrazovanja praktična nastava se odvija u cijelosti kod poslodavca. Ključnu ulogu za obavljanje praktične nastave kod poslodavca imaju mentori i koordinatori praktične nastave. Mentori su lica koja su u radnom odnosu kod poslodavca i imaju položen ispit za mentora, koji se polaže u Privrednoj komori po programima koje propisuje Republički pedagoški zavod uz saglasnost ministra, dok su koordinatori praktične

nastave najodgovornija lica za saradnju škola i privrede. Tokom obavljanja praktične nastave kod poslodavca, poslodavac može da isplaćuje učeniku na praktičnoj nastavi naknadu.

Sa ciljem stvaranja boljih preduslova za razvoj praktične nastave kod poslodavca, što predstavlja i realizaciju strateškog cilja 5. Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada, Strategije razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022–2030. godina, imajući u vidu značaj saradnje sa privredom, kao i činjenicu da preduzeća sve više postaju mjesta učenja u srednjem stručnom obrazovanju, predloženo je oslobađanje od oporezivanja porezom na dohodak naknada učenicima na praktičnoj nastavi kod poslodavca, koja se obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje srednje obrazovanje, a najviše do 50% najniže plate u Republici Srpskoj.

Imajući u vidu značaj praktične nastave, predloženim oslobađanjem od oporezivanja naknade učenicima na praktičnoj nastavi koju isplaćuje poslodavac, žele se motivisati poslodavci na veću uključenost u proces angažovanja učenika na praktičnoj nastavi u preduzećima, što će učenicima omogućiti primjenu stečenih znanja, kao i sticanje i razvijanje novih vještina kroz praktičan rad. Navedeno će pozitivno uticati na povećanje efikasnosti obrazovanja, posredno i na tržište kroz povećanje konkurentnost privrede Republike Srpske, te na kraju na smanjenje stope nezaposlenosti.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija, te ako je to u opštem interesu.

Predloženim zakonom uvodi se u poreski sistem poseban obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, a to je mali poljoprivrednik, te je predložen poseban vid oporezivanja ovakvog organizovanja poljoprivrednika kroz oporezivanje u apsolutnom godišnjem iznosu prema razredima koji su postavljeni na prihodovnom principu. Na ovaj način stvara se potpuno stimulatивно okruženje za rast i ukрупnjavanje predmetne djelatnosti.

Takođe, predloženim oslobađanjem od oporezivanja, porezom na dohodak naknada učenicima na praktičnoj nastavi kod poslodavca, žele se motivisati kako poslodavci tako i učenici na veću uključenost u proces angažovanja učenika na praktičnoj nastavi u preduzećima, što će učenicima omogućiti primjenu stečenih znanja, kao i sticanje i razvijanje novih vještina kroz praktičan rad. Navedeno će pozitivno uticati na povećanje efikasnosti obrazovanja, posredno i na tržište rada kroz povećanje konkurentnosti privrede Republike Srpske, te na kraju na smanjenje stope nezaposlenosti.

Iz navedenih razloga, ovaj zakon je neophodno donijeti u što kraćem roku, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. dopunjava se član 4. stav 4. tako što se propisuje da se, pored poreza na dohodak malog preduzetnika i dohodak iz stranih izvora, porez na dohodak malog poljoprivrednika takođe plaća u skladu sa posebnim odredbama ovog zakona.

Članom 2. propisuje se da se porez na dohodak ne plaća na naknade učenicima na praktičnoj nastavi kod poslodavca, koja se obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje srednje obrazovanje, a najviše do 50% najniže plate u Republici Srpskoj,

Članom 3. dodaje se izuzetak za malog poljoprivrednika od opšte odredbe o načinu i rokovima plaćanja poreza na dohodak od samostalne delatnosti.

Članom 4. dodaje se izuzetak za malog poljoprivrednika od opšte odredbe prema kojoj je obveznik poreza koji obavlja samostalnu djelatnost dužan da utvrdi dohodak na osnovu podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija. Dakle, poreski obveznici koji dobiju status malog poljoprivrednika ne moraju voditi poslovne knjige.

Članom 5. dodaju se novi članovi 27a, 27b. i 27v. u osnovni tekst Zakona, a kojima se uređuju pojam i uslovi oporezivanja malog poljoprivrednika. Mali poljoprivrednik je fizičko lice koje je nosilac poljoprivrednog gazdinstva registrovan samo kod nadležnog organa za vođenje Registra poljoprivrednih gazdinstava, čiji ukupan godišnji prihod po osnovu obavljanja te djelatnosti ne prelazi iznos od 50.000 KM. Nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji ispunjava navedene uslove i koji želi da bude oporezovan kao mali poljoprivrednik, dužan je da dostavi izjavu o ispunjenosti uslova da plaća porez na dohodak od samostalne djelatnosti kao mali poljoprivrednik, na propisanom obrascu. Godišnji porez malog poljoprivrednika plaća se godišnje u apsolutnom iznosu u zavisnosti od ostvarenog prihoda od obavljanja poljoprivredne djelatnosti, i to u sljedećim iznosima: 1) lica koja su ostvarila godišnji prihod do 12.000 KM ne plaćaju porez na dohodak, 2) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 12.000 KM, a ne više od 25.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 200 KM, 3) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 25.000 KM, a ne više od 50.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 400 KM. Porez malog poljoprivrednika Poreska uprava utvrđuje rješenjem najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu. Tako utvrđen porez mali poljoprivrednik plaća do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu. Nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji ne dostavi izjavu o ispunjenosti uslova i ostvarenom prihodu, plaća porez u skladu sa opštim odredbama ovog zakona kojima je propisano oporezivanje dohotka od samostalne djelatnosti.

Članom 6. propisuje se da se ostalim dohotkom smatraju naknade učenicima na praktičnoj nastavi kod poslodavca iznad iznosa 50% najniže plate u Republici Srpskoj.

Članom 7. dodaje se novi član 72b, kojim se utvrđuje poreski period od kojeg se primjenjuju odredbe ovog zakona.

Član 8. sadrži završnu odredbu kojom je propisano stupanje Zakona na snagu 1. januara 2024. godine.

VII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Prema evidencijama Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, kao i podacima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, broj registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava je 42.030, dok je od ovog broja 17.000 aktivnih gazdinstava. Aktivna porodična poljoprivredna gazdinstva su ona registrovana gazdinstva koja svake godine od 1. januara do 15. maja u Registru poljoprivrednih gazdinstava ažuriraju podatke o vrsti i brojnem stanju stoke, kao i načinu korišćenja zemljišnog posjeda (vrstama usjeva, odnosno zasada na zemljišnim parcelama u tekućoj godini). Dakle, prema evidencijama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj aktivnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava u 2023. godini je 17.000. Prema trenutno važećem Zakonu o porezu na dohodak, navedeni obveznici, oni koji su ažurirali svoj status, odnosno oni koji ostvaruju prihode od poljoprivredne djelatnosti, smatraju se obveznicima poreza na dohodak od samostalne djelatnosti od poljoprivredne proizvodnje, a u skladu sa Zakonom o doprinosima, obveznici su i doprinosi. Navedena lica imaju pravo i koriste novčane podsticaje za razvoj poljoprivrede i sela, koje ostvaruju kroz podršku tekućoj proizvodnji, podršku kapitalnim investicijama, podršku ruralnom razvoju i sistemske i ostale mjere

podrške. Prema evidencijama Poreske uprave Republike Srpske za preostala registrovana porodična poljoprivredna gazdinstva ne postoje podaci o ostvarenim prihodima.

Na osnovu navedenog, primjenom predloženih odredaba zakona, a prema izvršenim projekcijama za navedenih 16.468 aktivnih gazdinstava, u Budžetu Republike Srpske izostaće oko 6.500.000 KM. Ovaj iznos se odnosi na promjenu sa oporezivanja prihoda od samostalne poljoprivredne djelatnosti malog obima (koje sada iznosi 2% od ukupnog prihoda, a ne manje od 600 KM godišnje), odnosno uvođenjem „malog poljoprivrednika“ koji će u prosjeku plaćati 200 KM godišnje.

Prema evidencijama Ministarstva prosvjete i kulture, u toku školske 2022/2023. godine praktičnu nastavu van škole pohađalo je 3.820 učenika, od čega je 297 učenika primalo naknadu. Na osnovu navedenog, primjenom predložene odredbe zakona, a prema izvršenim projekcijama, u Budžetu Republike Srpske po osnovu poreza na dohodak izostaće oko 33.000 KM.

ZAKON O POREZU NA DOHODAK

(Tekst predloženih dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 4.

- (1) Porez na dohodak od ličnih primanja plaća se po stopi od 8%.
- (2) Porez na prihod od samostalne djelatnosti plaća se po stopi od 10%.
- (3) Porez na dohotke iz člana 3. stav 1. t. 3), 4), 5) i 7) ovog zakona plaća se po stopi od 13%.
- (4) Porez na dohodak malog preduzetnika, **malog poljoprivrednika** i dohodak iz stranih izvora plaća se u skladu sa posebnim odredbama ovog zakona.

Član 8.

- (1) Porez na dohodak ne plaća se na iznos uplaćenog penzijskog doprinosa za dobrovoljno penzijsko osiguranje do 1.200 KM godišnje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju dobrovoljni penzijski fondovi i penzijski planovi u Republici Srpskoj.
- (2) Porez na dohodak ostvaren po osnovu radnog odnosa ne plaća se na:
  - 1) otpremninu prilikom odlaska u penziju do visine tri posljednje isplaćene plate licu koje odlazi u penziju,
  - 2) otpremninu prilikom prestanka radnog odnosa isplaćene do minimalnog iznosa propisanog zakonom kojim se uređuju radni odnosi,
  - 3) nadoknadu troškova iz zdravstvenog osiguranja, osim naknada plate,
  - 4) jednokratnu pomoć po osnovu rođenja djeteta koju poslodavac isplati zaposlenom do visine jedne prosječne mjesečne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za statistiku,
  - 5) jednokratnu pomoć u slučaju smrti zaposlenog ili člana njegove uže porodice, ili teške invalidnosti ili dugotrajne bolesti zaposlenog, do iznosa tri prosječne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku,
  - 6) jednokratnu pomoć za sanaciju štete nastale kao posljedica elementarnih nepogoda ili prirodne katastrofe koju poslodavac isplaćuje zaposlenom do iznosa tri prosječne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku,
  - 7) poklone koje daju poslodavci za djecu zaposlenih, starosti do 15 godina, povodom praznika, koji iznose do 100 KM po djetetu na godišnjem nivou,
  - 8) nadoknadu troškova smještaja koji poslodavac obezbjeđuje zaposlenom upućenom na privremeni rad u drugo mjesto gdje se obavlja djelatnost, ukoliko je neophodno da zaposleni koristi smještaj radi obavljanja radnih zadataka, do visine stvarnih troškova,
  - 9) nadoknadu putnih troškova i dnevnica zaposlenima u svrhu službenih putovanja ili privremenog obavljanja radnih zadataka i članovima organa udruženja građana po pozivu organa, do iznosa utvrđenog aktom Vlade Republike Srpske,
  - 10) naknade troškova prevoza na posao i sa posla do visine cijene prevozne karte u javnom prevozu,
  - 11) troškove pripremanja toplog obroka u vlastitim restoranima kod poslodavca ili toplog obroka isporučenog poslodavcu od lica registrovanog za usluge kateringa, a najviše do 0,75% prosječne neto plate u Republici za prethodnu godinu prema posljednjem podatku Republičkog zavoda za statistiku, dnevno po zaposlenom i

12) kamatu na naplaćena potraživanja iz radnog odnosa.

(3) Članovima uže porodice zaposlenog, u smislu stava 2. tačke 5) ovog člana, smatraju se: bračni i vanbračni supružnici, djeca i usvojenici, roditelji i usvojioci, kao i braća i sestre koji žive u zajedničkom domaćinstvu sa zaposlenim.

(4) Porez na dohodak ostvaren po drugom osnovu ne plaća se na:

1) penzije,

2) primanja ostvarena po osnovu prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite i zaštite civilnih žrtava rata,

3) primanja po osnovu dječijeg i materinskog dodatka i novčane pomoći za opremu novorođene djece u skladu sa propisima kojima se uređuje dječija zaštita,

4) stipendije učenicima i studentima na redovnom školovanju koje iznose do 75% prosječne mjesečne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za statistiku,

5) naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja je ostvarena kod poslodavca, a nastava se obavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje srednje obrazovanje, najviše do iznosa od 50% najniže plate utvrđene u Republici Srpskoj,

6) naknadu za vrijeme nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja i prava tokom nezaposlenosti,

7) novčana davanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna zaštita,

8) primanja po osnovu organizovane socijalne i humanitarne pomoći,

9) isplatu osiguranih suma osiguranja imovine i lica, kao i na isplatu osiguranih suma osiguranja lica kojima se nadoknađuje pretrpljena šteta, osim na isplatu osiguranja za izmaklu korist ili dobit,

10) konačnu isplatu životnog osiguranja, osim iznosa uplaćene premije životnog osiguranja do 1.200 KM godišnje,

11) naknadu stvarne materijalne i nematerijalne štete, uključujući i kamatu na dosuđene iznose naknade štete,

12) prihode po osnovu kamate na štednju u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, dobrovoljnim penzijskim fondovima, bankovnim računima (žiro račun, devizni računi i drugo),

13) premije, subvencije i regres iz budžeta Republike Srpske, kao i na PDV nadoknade u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrijednost, koje se isplaćuju na poseban namjenski račun otvoren kod poslovne banke,

14) prihod od dividende i udjela u dobiti privrednog društva,

15) prihodi od prodaje pokretnih stvari korišćenih u lične svrhe,

16) nasljeđe,

17) poklon učinjen između srodnika po krvi u pravoj liniji, bračnih i vanbračnih supružnika, braće i sestara, usvojenika i usvojioca,

18) pokloni ukupne vrijednosti do 10.000 KM na godišnjem nivou.

Član 25a.

(1) Porez na dohodak od samostalne djelatnosti, **osim poreza malog poljoprivrednika**, plaća se akontativno, mjesečno, do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, a na osnovu podataka iz godišnje poreske prijave za prethodnu poresku godinu.

(2) Ukoliko poreski obveznik planira da će u tekućoj godini ostvariti veći ili manji dohodak, može podnijeti zahtjev za utvrđivanje akontacije poreza na dohodak u skladu sa planom.

(3) Poreski obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, osim malog preduzetnika i **malog poljoprivrednika**, koji u toku godine započne obavljanje samostalne

djelatnosti, dužan je da podnese poresku prijavu sa procjenom prihoda i rashoda do kraja prve poreske godine, kao i procjenu mjesečne akontacije poreza na dohodak od samostalne djelatnosti, najkasnije u roku od 30 dana od dana upisa u registar nadležnog organa, odnosno od dana početka obavljanja djelatnosti.

Član 27.

(1) Obveznik poreza koji obavlja samostalnu djelatnost dužan je da utvrdi dohodak na osnovu podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija, izuzev malog preduzetnika i **malog poljoprivrednika**.

(2) Poslovne knjige i evidencije iz stava 1. ovog člana su:

1) dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige koje imaju sadržaj i vode se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast računovodstva i revizije, za obveznike poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva, na obračunskom osnovu;

2) knjige prihoda i rashoda, popisna lista stalne imovine i evidencije o potraživanjima i obavezama, za obveznike poreza na dohodak od samostalne djelatnosti koji poslovne knjige vode po principu prostog knjigovodstva, odnosno principu blagajne, u skladu sa ovim zakonom.

(3) Mali preduzetnik vodi samo knjigu prometa.

(4) Poreski obveznik je dužan u knjizi prihoda i rashoda ili drugim evidencijama da osigura podatke o ostvarenom dnevnom prometu.

(5) Princip prostog knjigovodstva (princip blagajne) u smislu ovog zakona znači da se prihodom smatra stvarno primljen prihod od strane obveznika u trenutku prijema, ili prihod koji mu je stavljen na raspolaganje ili je primljen u korist obveznika, a rashodi se evidentiraju kada su plaćeni.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju sadržaj i način vođenja knjiga i evidencija, kao i pravila za usklađivanje prihoda i rashoda utvrđenih u poslovnim knjigama i evidencijama sa prihodima i rashodima koji se uključuju u poresku osnovicu.

Član 27a.

(1) **Mali poljoprivrednik, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje kumulativno ispunjava sljedeće uslove tokom cijele poreske godine:**

1) da je to fizičko lice nosilac poljoprivrednog gazdinstva registrovan samo kod nadležnog organa za vođenje Registra poljoprivrednih gazdinstava,

2) da ukupan godišnji prihod malog poljoprivrednika po osnovu obavljanja te djelatnosti ne prelazi iznos od 50.000 KM.

(2) **Nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana može izabrati da plaća porez na dohodak malog poljoprivrednika u skladu sa odredbama ovog zakona.**

Član 27b.

(1) **Porez malog poljoprivrednika plaća se godišnje u apsolutnom iznosu u zavisnosti od ostvarenog prihoda od obavljanja poljoprivredne djelatnosti.**

(2) **Mali poljoprivrednici koji su u toku prethodne godine ostvarili prihod isključivo u formi registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, plaćaju porez na dohodak u odnosu na tako ostvaren prihod, u sljedećim iznosima:**

1) lica koja su ostvarila godišnji prihod do 12.000 KM ne plaćaju porez na dohodak,

2) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 12.000 KM, a najviše do 25.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 200 KM,

3) lica koja su ostvarila godišnji prihod preko 25.000 KM, a najviše do 50.000 KM, plaćaju porez na dohodak u godišnjem iznosu od 400 KM.

Član 27v.

(1) Poreski obveznik koji se izjasni da bude oporezovan kao mali poljoprivrednik, dužan je da dostavi izjavu o ispunjenosti uslova i iznosu ostvarenog prihoda u prethodnoj godini, na propisanom obrascu, najkasnije do 28. februara tekuće godine.

(2) Porez na dohodak iz člana 27b. ovog zakona utvrđuje se rješenjem Poreske uprave, a na osnovu izjave iz stava 1. ovog člana.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana Poreska uprava donosi najkasnije do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

(4) Mali poljoprivrednik plaća porez na ukupan godišnji prihod do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu.

(5) Nositelj poljoprivrednog gazdinstva koji ne dostavi izjavu o ispunjenosti uslova i ostvarenom prihodu, plaća porez u skladu sa opštim odredbama ovog zakona kojima je propisano oporezivanje dohotka od samostalne djelatnosti.

Član 52.

Ostalim dohotkom smatraju se:

1) prihodi po osnovu članstva u upravnim odborima, nadzornim odborima, odborima za reviziju i drugim organima i tijelima u kojima se plaća naknada za rad njihovih članova,

2) prihodi izabranih, imenovanih i postavljenih lica,

3) prihodi od bavljenja profesionalnom sportskom aktivnošću,

4) prihodi po osnovu djelatnosti tumača, vještaka, sportskih sudija i delegata, prevodioca, estradnih umjetnika, samostalnih novinara i ostalih sličnih djelatnosti,

5) prihodi ostvareni po osnovu obligacionih ugovora (prihodi trgovačkih putnika, agenata, akvizitera i drugih lica koji te poslove obavljaju po osnovu naloga isplatioca),

6) sportske stipendije,

7) stipendije učenicima i studentima na redovnom školovanju iznad iznosa iz člana 8. stav 4. tačka 4) ovog zakona,

8) naknade učenicima na praktičnoj nastavi koja je ostvarena kod poslodavca iznad iznosa iz člana 8. stav 4. tačka 5) ovog zakona,

9) prihodi po osnovu razlike vrijednosti stečene imovine i dokazane visine sredstava za njeno sticanje i

10) svi drugi novčani ili nenovčani prihodi i koristi koje fizičko lice, poreski obveznik ostvari, osim dohodaka od ličnih primanja, samostalne djelatnosti, autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijske svojine, kapitala propisanih ovim zakonom, kapitalnih dobitaka i dohotka iz stranih izvora, ukoliko ovim zakonom nisu oslobođeni ili drugačije oporezovani.

Član 72b.

Nakon stupanja na snagu ovog zakona poreskim obveznicima koji se izjasne da budu oporezovani kao mali poljoprivrednici, porez za 2023. godinu utvrdiće se u skladu sa odredbama ovog zakona.